

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس:	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

درس ۲۴ = پاسخ فرکانسی آمپلی فایرها (II)

روش ثابت زمانی مدار – باز

۶ دسامبر ۲۰۰۵

محتویات

- ۱- روش ثابت زمانی مدار - باز
- ۲- کاربرد OCT بر آمپلی فایر سورس مشترک
- ۳- پاسخ فرکانسی آمپلی فایر گیت مشترک

تکلیف خواندنی

Sodini و Howe، فصل ۱۰، بخش‌های ۱۰/۴/۵ - ۱۰/۴/۴ و ۱۰/۶

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس:	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

سوالات کلیدی

● آیا راه سریعی برای برآورد پاسخ فرکانسی یک آمپلی فایر وجود دارد؟

● آیا همه آمپلی فایرها از اثر میلر تأثیر می پذیرند؟

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

۱- روش ثابت زمانی مدار – باز

تکنیک ساده برای تخمین عرض باند یک آمپلی فایر

اگر تابع انتقالی آمپلی فایر موارد زیر را داشته باشد تکنیک به خوبی کار می کند:

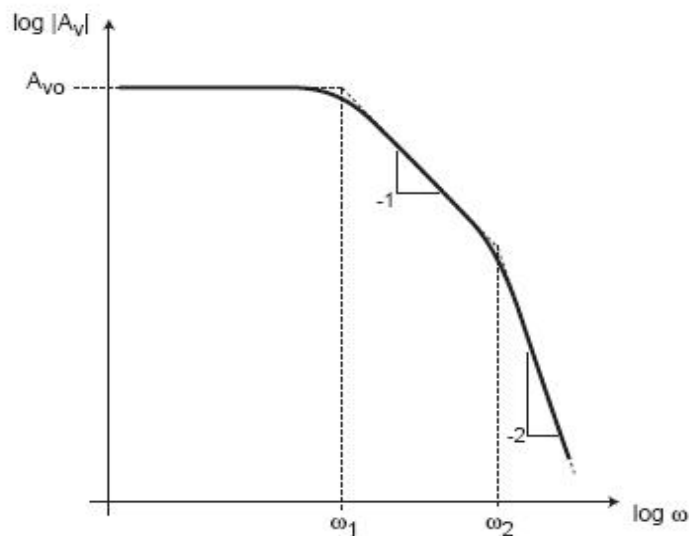
- یک قطب غالب که بر عرض باند غلبه می کند
- بدون صفر، یا اینکه صفر در فرکانس هایی بسیار بالاتر از فرکانس قطب غالب

تابع انتقالی:

$$\frac{V_{out}}{V_s} = \frac{A_{vo}}{(1 + j\frac{\omega}{\omega_1})(1 + j\frac{\omega}{\omega_2})(1 + j\frac{\omega}{\omega_3})...}$$

با

$$\omega_1 \ll \omega_2, \omega_3, \dots$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

$$\frac{V_{out}}{V_s} = \frac{A_{vo}}{(1 + j\frac{\omega}{\omega_1})(1 + j\frac{\omega}{\omega_2})(1 + j\frac{\omega}{\omega_3})\dots}$$

مخرج را ضرب کنید:

$$\frac{V_{out}}{V_s} = \frac{A_{vo}}{1 + j\omega b_1 + (j\omega)^2 b_2 + (j\omega)^3 b_3}$$

در حالی که

$$b_1 = \frac{1}{\omega_1} + \frac{1}{\omega_2} + \frac{1}{\omega_3} + \dots$$

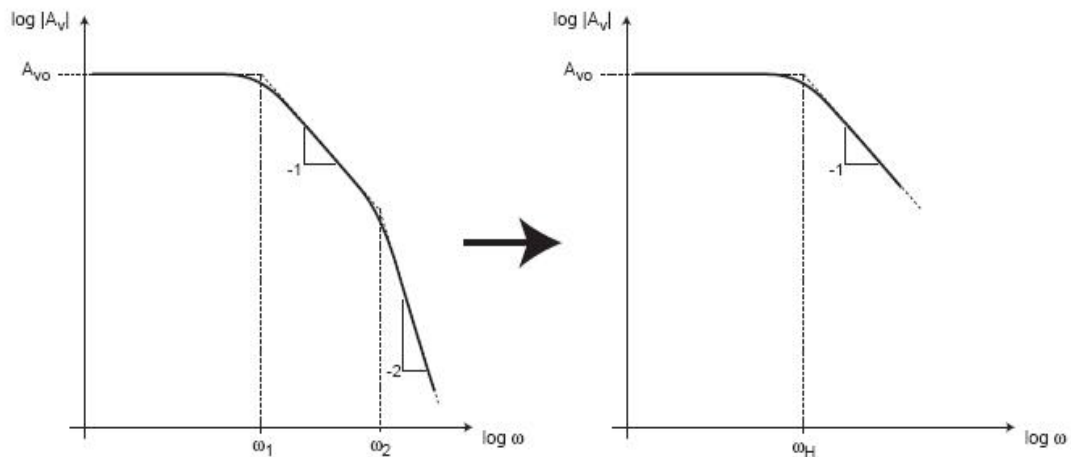
اگر یک قطب غالب وجود داشته باشد، رفتار فرکانسی پایین توسط فرمول زیر شرح داده می شود:

$$\frac{V_{out}}{V_s} \approx \frac{A_{vo}}{1 + j\omega b_1} = \frac{A_{vo}}{1 + j\frac{\omega}{\omega_H}}$$

بنابراین عرض باند:

$$\omega_H \approx \frac{1}{b_1}$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

می‌تواند نشان داده شود (کتاب Gray & Meyer، چاپ سوم، صفحه ۵۰۲ را ببینید) که ضریب b_1 می‌تواند به طور دقیق از این طریق پیدا شود:

$$b_1 = \sum_{i=1}^n \tau_i = \sum_{i=1}^n R_{Ti} C_i$$

در حالی که:

τ_i ثابت زمانی مدار باز برای خازن C_i است

R_{Ti} مقاومت تون دو سر C_i است (با تمام خازن‌های دیگر مدار باز شده)

بنابراین عرض باند:

$$\omega_H \approx \frac{1}{b_1} = \frac{1}{\sum_{i=1}^n \tau_i} = \frac{1}{\sum_{i=1}^n R_{Ti} C_i}$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس:	 دوره‌های آزاد رایانه‌ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

خلاصه‌ای از روش ثابت زمانی مدار - باز

۱- تمام منابع مستقل را قطع کنید

۲- مقاومت تونن R_{Ti} که توسط هر C_i با دیگر C ها باز دیده می‌شود را محاسبه کنید

۳- ثابت زمانی مدار - باز را برای C_i به صورت زیر محاسبه کنید

$$\tau_i = R_{Ti} C_i$$

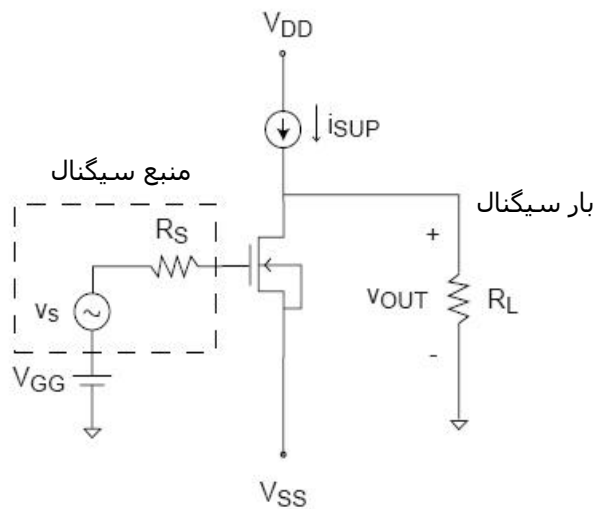
تخمین محتاطانه از عرض باند:

$$\omega_H \approx \frac{1}{\sum \tau_i}$$

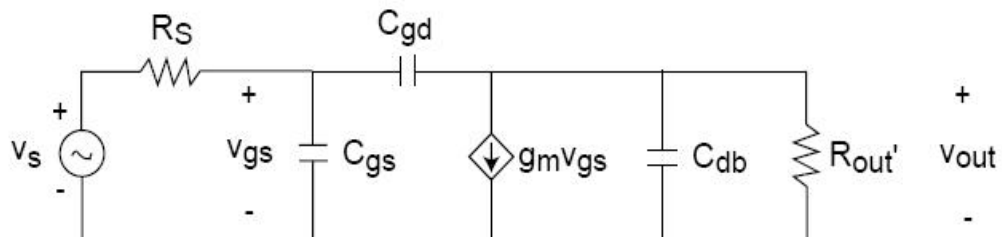
با دیگر توابع انتقالی نیز کار می‌کند: $\frac{I_{out}}{I_s}, \frac{V_{out}}{I_s}, \frac{I_{out}}{V_s}$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	بیابان عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

۲- کاربرد OCT برای برآورد کردن عرض باند آمپلی فایر سورس مشترک

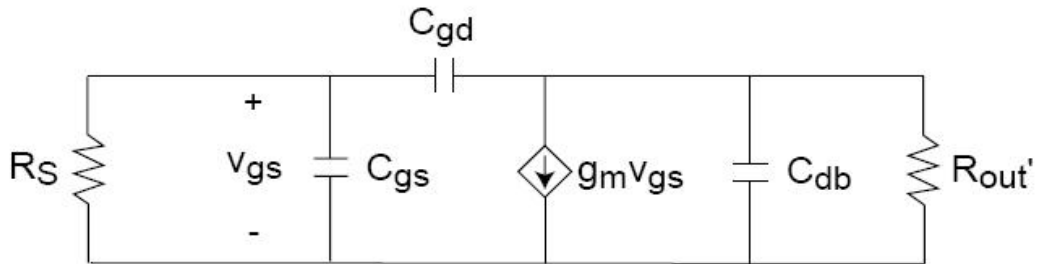
مدار معادل سیگنال کوچک (فرض بر اینکه منبع جریان هیچ گونه ظرفیت انگلی ندارد):

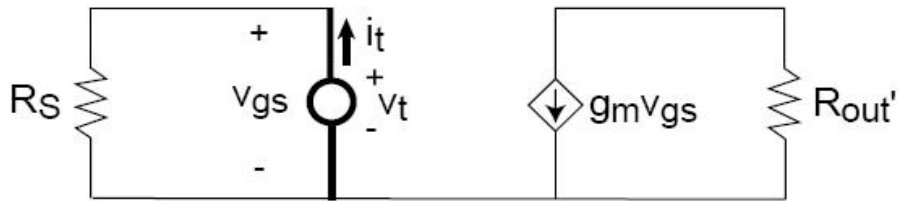
سه خازن $\Leftarrow$ سه ثابت زمانی

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	عنوان درس: لباس ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT	

□ ابتدا v_s اتصال کوتاه شود:

□ ثابت زمانی مرتبط با C_{gs}

به طور واضح:

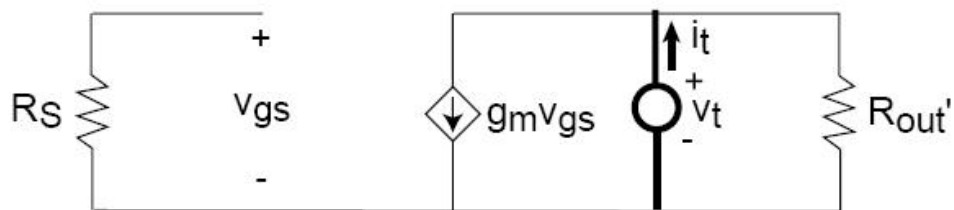
$$R_{Tgs} = R_S$$

و ثابت زمانی مرتبط با C_{gs} به صورت زیر می باشد:

$$\tau_{gs} = R_S C_{gs}$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	عنوان درس: لبیکال ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

□ ثابت زمانی مرتبط با C_{db} :

توجه:

$$v_{gs} = 0$$

سپس:

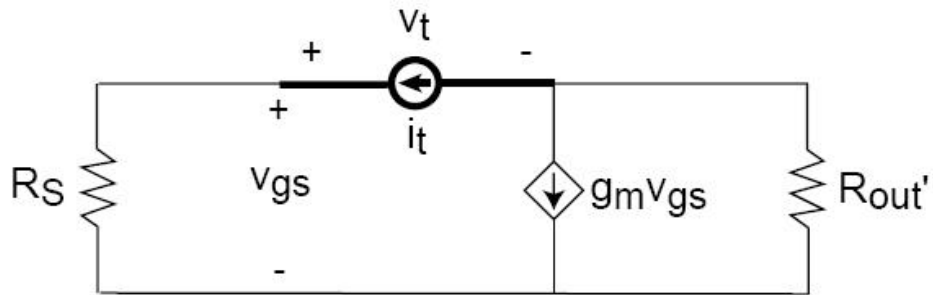
$$R_{Tdb} = R'_{out}$$

و ثابت زمانی مرتبط با C_{db} به صورت زیر می باشد:

$$\tau_{db} = R'_{out} C_{db}$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	بهشتی عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

ثابت زمانی مرتبط با C_{gd} :

توجه:

$$v_{gs} = i_t R_S$$

همچنین:

$$v_t = v_{gs} + (g_m v_{gs} + i_t) R_{out}'$$

با قرار دادن همه اطلاعات در یکجا، ما داریم:

$$v_t = i_t [R_S + R_{out}' (1 + g_m R_S)]$$

سپس:

$$R_{Tgd} = R_S + R_{out}' (1 + g_m R_S) = R_{out}' + R_S (1 + g_m R_{out}')$$

و ثابت زمانی مرتبط با C_{gd} :

$$\tau_{gd} = [R_{out}' + R_S (1 + g_m R_{out}')] C_{gd}$$

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

بنابراین عرض باند می‌شود:

$$\omega_H \approx \frac{1}{\sum \tau_i} = \frac{1}{R_S C_{gs} + [R'_{out} + R_S(1 + g_m R'_{out})]C_{gd} + R'_{out} C_{db}}$$

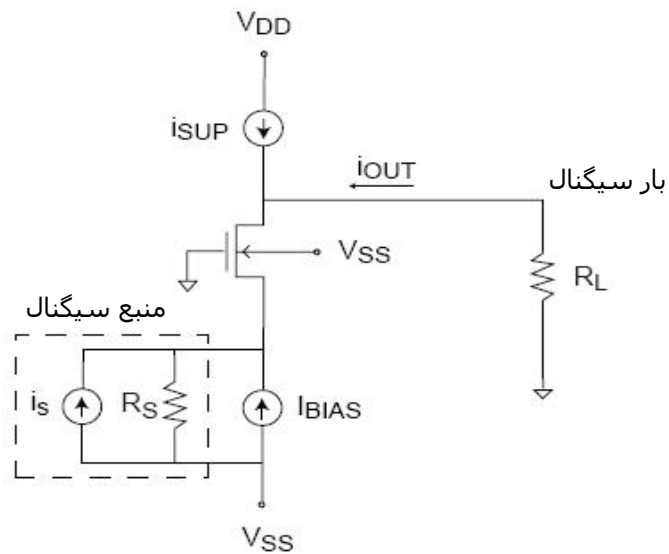
نتیجه مشخص همانند درس آخر

روش ثابت زمانی مدار باز عرض باند را با اغماض ω^2 در مخرج A_v برآورد می‌کند

$\Leftarrow$ تخمین محتاطانه ω_H

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	بیگانه عنوان درس:	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

۳- پاسخ فرکانسی آمپلی فایر گیت مشترک

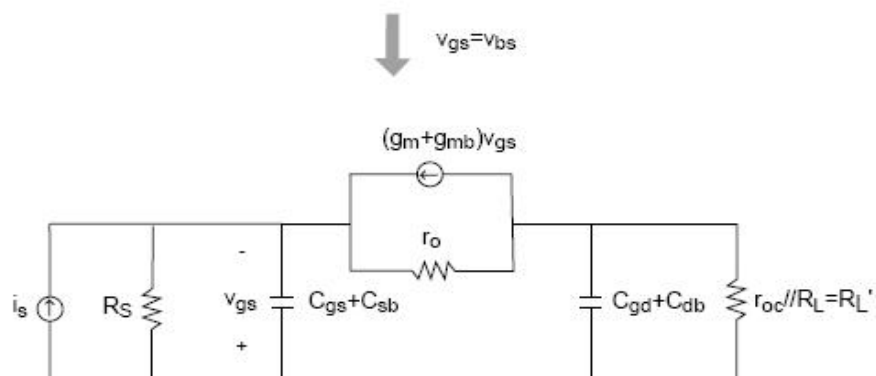
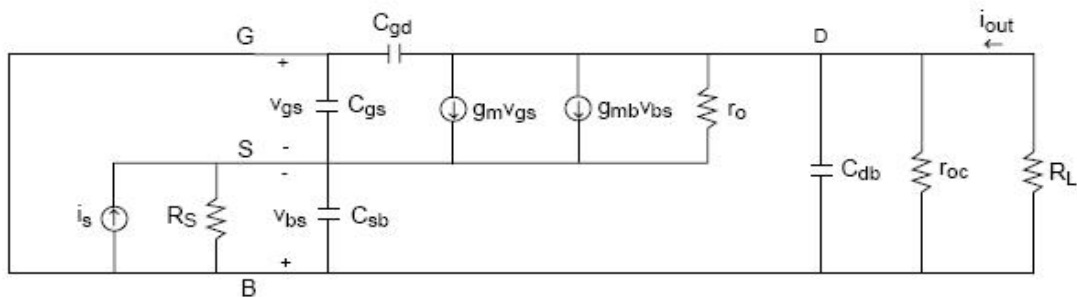

ویژگی‌ها:

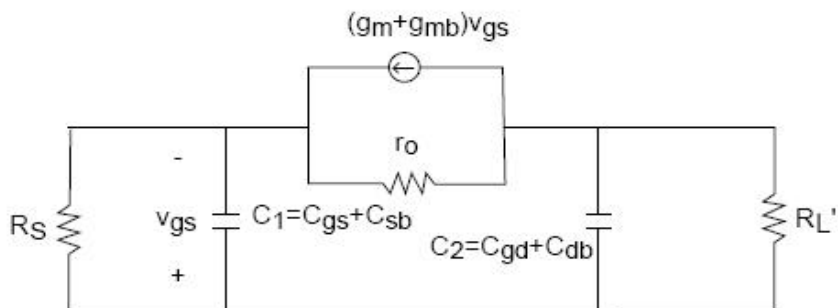
- بهره جریان ≈ 1
- مقاومت ورودی پایین
- مقاومت خروجی بالا
- $\Leftarrow$ بافر جریان خوب

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

مدل مدار معادل سیگنال کوچک:

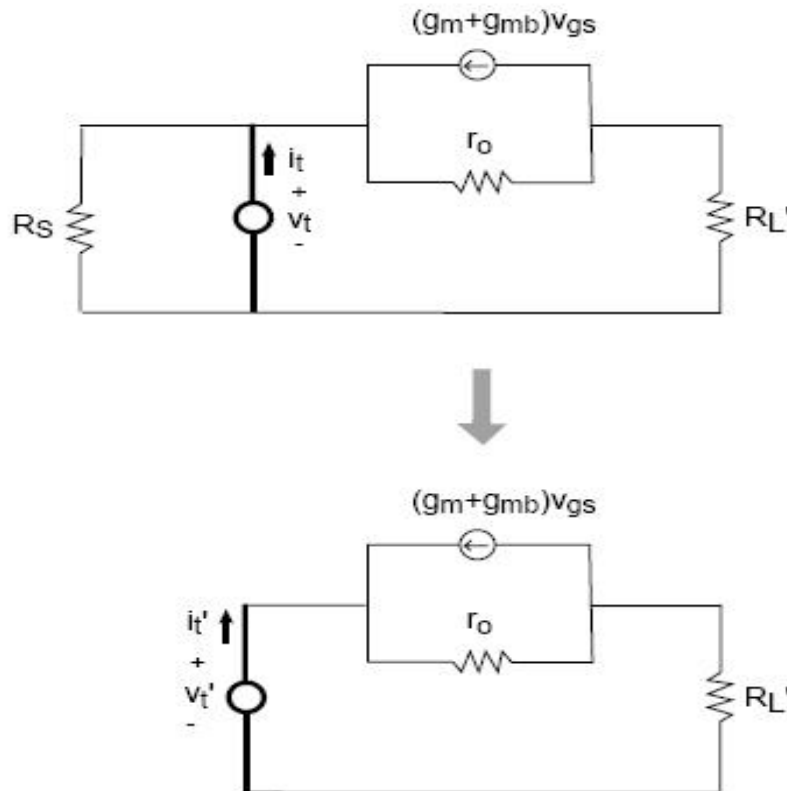

□ تحلیل فرکانسی: ابتدا i_s را باز کنید:

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	بهشتی عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

□ ثابت زمانی مرتبط با C_1 :

نیاز به حل نیست:

- منبع آزمایشی با R_S موازی است،
- منبع آزمایشی به ورودی آمپلی فایر نگاه می‌کند $R_{in} \leftarrow$ را می‌بینید!

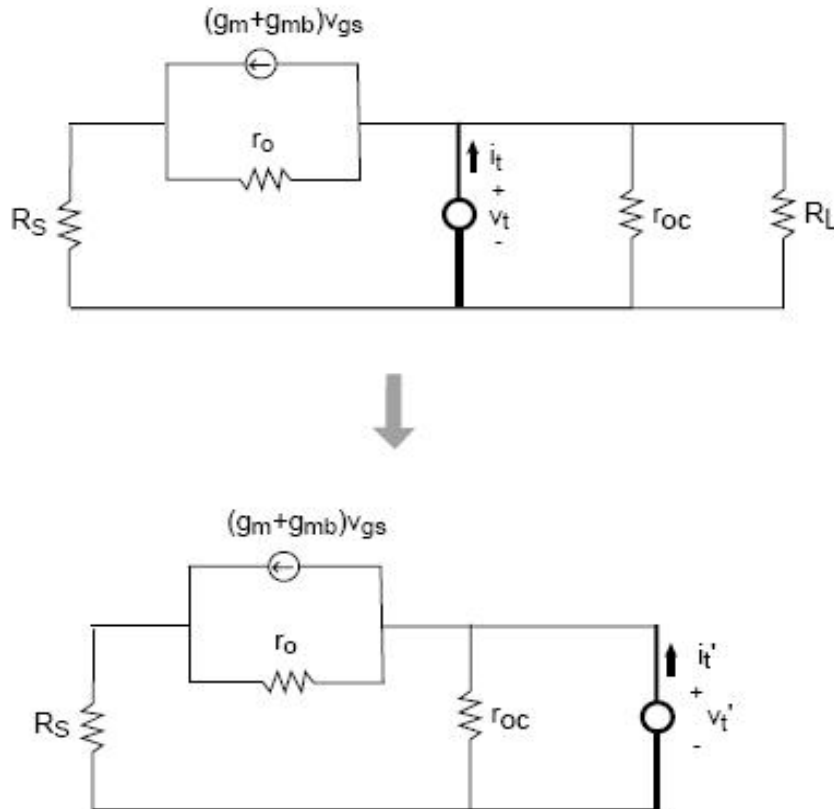
$$R_{T1} = R_S // R_{in}$$

$$\tau_1 = (C_{gs} + C_{sb})(R_S // R_{in})$$

9

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	بیست و یکمین عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

□ ثابت زمانی مرتبط با C_2 :

مجدداً، نیازی به حل نیست:

- منبع آزمایشی با R_L موازی است،
- منبع آزمایشی به خروجی آمپلی فایر نگاه می‌کند $\Leftarrow R_{out}$ را می‌بینید!

$$R_{T2} = R_L // R_{out}$$

$$\tau_2 = (C_{gd} + C_{db})(R_L // R_{out})$$

9

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس: ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی		معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

□ عرض باند:

$$\omega_H \approx \frac{1}{(C_{gs} + C_{sb})(R_S // R_{in}) + (C_{gd} + C_{db})(R_L // R_{out})}$$

هیچ خازنی در موقعیت میلر قرار ندارد ← هیچ مقدار شبه میلی وجود ندارد.

ساده سازی:

● در یک آمپلی فایر جریانی، $R_S \gg R_{in}$:

$$R_{T1} = R_S // R_{in} \approx R_{in} \approx \frac{1}{g_m + g_{mb}} \approx \frac{1}{g_m}$$

● در خروجی:

$$R_{T2} = R_L // R_{out} = R_L // r_{oc} // \left\{ r_o \left[1 + R_S (g_m + g_{mb} + \frac{1}{r_o}) \right] \right\}$$

یا

$$R_{T2} \approx R_L // r_{oc} // [r_o (1 + g_m R_S)] \approx R_L$$

سپس:

$$\omega_H \approx \frac{1}{(C_{gs} + C_{sb}) \frac{1}{g_m} + (C_{gd} + C_{db}) R_L}$$

اگر R_L خیلی بالا نباشد، عرض باند می‌تواند نسبتاً بالا باشد (و به ω_T برسد)

کد درس: ۶/۰۱۲ مقطع آموزشی: کارشناسی	 عنوان درس:	 دوره های آزاد رایانه ای SBU-MIT OCW Joint Project
استاد مدرس MIT: پروفیسور جسوس دل آلامو استاد مترجم SBU: دکتر نامدار صنیعی	ادوات و مدارهای میکرو الکترونیک	معاونت فناوری اطلاعات و ارتباطات پروژه مشترک دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه MIT

نتایج کلیدی

- روش ثابت زمانی مدار باز: روش ساده و قوی برای تخمین عرض باند آمپلی فایرها
- آمپلی فایر گیت مشترک
  - هیچ خازنی در موقعیت میلر نیست $\Leftarrow$ اثر میلر وجود ندارد
  - اگر RL خیلی بالا نباشد، آمپلی فایر گیت مشترک عرض باند بالایی دارد
- R_L و R_S روی عرض باند آمپلی فایر اثر می گذارند